

державами, в тому числі різних континентів (міжблокова, міжрегіональна, трансконтинентальна інтеграція). Сьогодні більшість регіональних торговельних угод «нерегіональних» по своїй суті, так як включають у свою структуру не тільки держави з різних регіонів, але й континентів, а регіональні зв'язки не є у них домінуючими. Найбільшу активність у створенні трансконтинентальних угод виявляють ЄС, ЄАВТ, країни Південно-Східної Азії, США, Канада, які ставлять своїм головним завданням досягнення найбільшого ефекту від участі у таких формах інтеграції.

По-п'яте, процеси транснаціоналізації та монополізації виступають каталізатором активного формування інтеграційних об'єднань мезорівня, у тому числі через механізми транскордонних злиттів і поглинань, з метою підвищення конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів, перш за все країн, що забезпечує останнім збереження їх суверенітету у протистоянні найбільшим транснаціональним і національним економічним структурам.

Відбуваються якісні зміни у світовому інтеграційному процесі, світова економічна криза підняла питання про конкурентну стійкість інтеграційних об'єднань.

У реаліях глобальної конкуренції володіння конкурентоспроможністю є основою та одночасно умовою виживання (мінімум) і лідерства (максимум) на мікро-, мезо - та макрорівнях. Зростання конкурентоспроможності в умовах інтеграції слід очікувати внаслідок синергічного ефекту від лібералізації, встановлення єдиних договірно-правових правил та норм. Іншими словами, міжнародна інтеграція національних господарств - спосіб, метод, шлях до посилення національної конкурентоспроможності. У той же час у розглянутій проблемі є й інший ракурс. Конкурентоспроможність - це важливий прискорювач інтеграційних процесів, що спонукає країни до знаходження свого місця у інтеграційних об'єднаннях.

З часу появи перших економічних інтеграційних об'єднань, укладених в економічних цілях, у 1950-1960-і рр. міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) як один із напрямів глобалізації сильно змінилася та набула нових особливості. Глобалізація та інтеграція мають одну і ту ж економічну природу, виступаючи, по суті, тенденціями розвитку ринкової системи у світових масштабах.

УДК 347.512

Олена Сороківська, д.е.н., доцент

Ірина Лаба – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Olena Sorokivska, Doctor of Sciences (Economic), Associate Professor

Iryna Laba, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE AND ISSUES OF ITS SUPPORT

Економічна безпека України тісно пов'язана із процесами державного управління. Виконання найважливіших функцій державного управління, у свою чергу,

зумовлено, перш за все, потребами цивілізованого функціонування економічної системи, забезпеченням свободи в конкуренції, а також приватного партнерства. Однією з найважливіших функцій держави на сьогодні є захист свободи людини, права власності та основних засад підприємництва, - тобто дотримання безпеки основних складових функціонування економічної системи. Тому можемо зазначити, що саме функція формування достатнього рівня економічної безпеки лежить в основі всієї системи державного регулювання.

Економічна безпека нашої країни досягається проведенням зваженої державної політики, в процесі якої визначаються: головні загрози економічній безпеці та фактори, що їх породжують; найважливіші економічні інтереси; критерії та індикатори економічного розвитку держави; показники економічної безпеки, що є кількісними вимірниками економічного розвитку ключових сфер; механізми забезпечення економічної безпеки [1, с. 234].

Результати проведених досліджень дозволяють стверджувати, що сучасні моделі, в основу яких покладено фактори економічного зростання, приділяють особливу увагу якості інститутів державного управління як соціально-економічного розвитку країни.

Отже, на основі аналізу літературних джерел, можемо визначити поняття економічної безпеки України як комплекс цілеспрямованих дій та заходів, які забезпечують створення і розвиток умов для гідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки в майбутньому та зростання добробуту її мешканців [2, с. 199]. Це комплексна система, що має багато напрямків: демографічний, екологічний, ресурсний, фінансово-інвестиційний, техніко-технологічний, продовольчий, енергетичний, інформаційний та інші.

Основою політики забезпечення економічної безпеки України, на нашу думку, є подолання економічної кризи в умовах зовнішньої агресії, яка в свою чергу сповільнила динаміку соціально-економічного розвитку, що посилює макроекономічний дисбаланс та погіршило коротко- та середньострокові перспективи економічного зростання. Міжнародні організації, урядові та громадські установи прогнозують суттєве сповільнення економічного розвитку нашої країни, і це свідчить про високу ймовірність зниження показників економічної безпеки [3, с. 52].

Отже, ключовими ризиками для системи економічної безпеки України, на нашу думку, є:

- згорання промислового виробництва;
- зниження економічної активності вітчизняних підприємств;
- зменшення рівня добробуту населення та зростання безробіття;
- гальмування економічного розвитку України та погіршення основних макроекономічних показників;
- підвищення «тінізації» економічної діяльності;
- посилення боргового тиску, перш за все, у державному секторі.

Забезпечення та підтримка економічної безпеки на належному рівні на сьогодні є сферою державної діяльності, яка пов'язана з реалізацією (відповідно до визначених форм, завдань і змісту) національних інтересів, а також їх захистом від різноманітних загроз, який здійснюється на всіх рівнях державного управління [4, с. 167].

Підґрунтям забезпечення економічної безпеки є відповідна законодавча база, що є на сьогодні сформованою в Україні.

Основні засади формування системи економічної безпеки держави відображено у таких законодавчих актах:

- Конституції України – у ст. 17 Конституції України зазначено, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього українського народу.

- Законах України: «Про національну безпеку України», «Про Раду національної безпеки і оборони України», законодавстві України про приватизацію, банкрутство, зовнішньоекономічну діяльність; Кримінальному, Кримінально-процесуальному, Цивільному, Цивільно-процесуальному, Митному, Бюджетному, Господарському кодексам України тощо, які мають безпосереднє відношення до регулювання відносин в економічній сфері.

- Указах та Розпорядженнях Президента України;

- Постановах та Розпорядженнях Кабінету Міністрів України.

Отже, результати проведених досліджень дозволяють стверджувати, що основними напрямками діяльності повинні стати: моніторинг та визначення факторів, які знижують стійкість соціально-економічної системи в короткостроковій та довгостроковій перспективі; розробка й здійснення економічної політики інституціональних перетворень, спрямованих на усунення або пом'якшення шкідливих впливів загрозо-формуючих факторів, локалізацію та ліквідацію самих загроз.

Використана література

1. Ляшенко О.М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: [монографія] /О.М. Ляшенко. – Київ: НІСД, 2015. – 348 с.

2. Sorokivska O. Economic security of Ukrainian enterprises in conditions of information war / O. Sorokivska // Науковий журнал «Актуальні проблеми економіки». – 2015. – №12 (174). – С.198-202.

3. Єдинак В. Ю. Світовий досвід розв'язання проблеми забезпечення економічної безпеки / В. Ю. Єдинак // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2012. – № 3. – С. 51–54.

4. Кравчук О.Я. Діагностика та механізм забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія / О.Я. Кравчук, П.Я. Кравчук. – Луцьк: Надстир'я, 2014. – 256 с.